

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 215/2017 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen ehkäisypalveluiden järjestämisestä sosiaali- ja terveystalvelujen uudistuksessa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Hanna Sarkkisen /vas näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 215/2017 vp:

Miten ehkäisypalvelut aiotaan järjestää sosiaali- ja terveystalveluiden uudistuksessa?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Raskauden ehkäisypalvelujen järjestäminen vaihtelee kunnittain. Vuonna 2008 erillinen ehkäisyneuvola oli olemassa neljänneksessä terveystalvelukeskuksista. Erillinen ehkäisyneuvola oli yleisin palvelujen järjestämistapa yli 50 000 asukkaan kunnissa. Pienemmissä kunnissa palvelu oli liitetty muuhun neuvolatoimintaan joko yhdistettyyn äitiys- ja ehkäisyneuvolaan (45 %) tai äitiys-, ehkäisy- ja lastenneuvolaan (21%). Nuoret saivat valtaosassa kuntia ehkäisypalvelut koulu- ja opiskeluterveydenhuollon kautta. Terveystalvelun ja hyvinvoinnin laitoksen tuoreen selvityksen (THL 2016) mukaan on nuorten maksuton ehkäisy kunnissa lisääntynyt.

Ehkäisy- ja muu seksuaaliterveysneuvonta sisältyvät valtioneuvoston asetuksen (388/2011) mukaan äitiys- ja lastenneuvolatoimintaan sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon. Opiskeluterveydenhuolto sisältää myös muut seksuaaliterveyttä edistävät palvelut. Terveystalvelunhuoltolain 13 § sisältää kunnan velvoitteen järjestää alueensa asukkaille ehkäisyneuvontaa ja muita seksuaali- ja lisääntymisterveyttä edistäviä palveluja.

Sosiaali- ja terveystalvelunhuollon uudistuksen yhteydessä on mahdollisuus ja tarkoitus vahvistaa ehkäisyneuvontapalveluja ja hyvin toimivia käytäntöjä. Maakuntien vastuullisilla tahoilla ja toimijoilla on mahdollisuus uusissa rakenteissa parantaa seksuaali- ja lisääntymisterveyteen kuuluvien ehkäisypalveluiden työnjakoa, koordinoitua ja yhteistyötä sekä toimintakäytäntöjen yhtenäistämistä alueellaan. Vastuu sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisestä mukaan lukien ehkäisy- ja muu seksuaaliterveysneuvonta on jatkossa maakunnalla.

Kun sosiaali- ja terveystalvelunhuollon järjestämistä ja valinnanvapautta koskevat lakiluonnokset on eduskunnassa hyväksytty ja maakunnat päässeet käynnistämään toimintaansa, pystytään myös ehkäisy- ja seksuaaliterveysneuvonnan toteuttamista suunnittelemaan tarkemmin. Maakuntien näkökulmasta raskauden ehkäisypalvelut ovat vaikuttavaa toimintaa, sillä niiden avulla voidaan ehkäistä ei-toivottuja raskauksia sekä sukupuolitauteja. Seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen on myös osa terveystalvelun ja hyvinvoinnin edistämistä, joka kuuluu sekä maakuntien että kuntien tehtäviin.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 215/2017 vp

Seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistämisen palveluja voi siis jatkossakin järjestää ehkäisyneuvoloissa, vastaanottotoiminnassa, äitiys- ja lastenneuvoloissa, ehkäisyneuvoloissa sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa.

Seksuaali- ja lisääntymisterveyden toimintaohjelma 2014-2020 (THL, Opas 33/2014) ohjeistaa sekä alueellisen tason kuin myös paikallisen tason työnjakoa ja yhteistyötä. Toimintaohjelma sisältää tavoitteet ja toimenpiteet ehkäisypalvelujen järjestämiselle riippumatta olemassa olevista rakenteista. Maakuntien työtä tukemaan on käytettävissä myös Lääkäriseura Duodecimin Käypä hoito suositus raskauden ehkäisystä (2015). Tulevassa uudistuksessa maakuntien järjestämisvastuu enemmänkin parantaa kuin huonontaa seksuaali- ja lisääntymisterveyden kehittämistä ja koordinointia.

Helsingissä 8.6.2017

Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula